

Tillämpningsanvisning om vilka som berörs av avgiftsfria vaccinationer mot mässlingen, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta

Bakgrund

Regionfullmäktige beslutade 2022-10-11, §121, om att följa SKR:s Rekommendation om kostnadsfrihet för alla som anses ha otillräckligt skydd mot mässling, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta, med ärendenummer RS/530/2022.

Regionfullmäktige beslutade att:

- erbjuda vaccination kostnadsfritt för alla oavsett ålder som vid medicinsk bedömning anses ha otillräckligt skydd mot mässling, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta.
- avgiftsfriheten avser både de som söker skydd enligt massflyktsdirektivet och asylsökande.

Det har uppstått ett behov av att förtydliga hur regionfullmäktiges beslut ska tillämpas och smittskyddsläkare Lisa Fohlin har därför fått uppdraget att upprätta en tillämpningsanvisning.

Tillämpning av beslut om avgiftsfria vaccinationer

Vilka personer omfattas av beslutet?

Vuxna från 18 års ålder som tillhör följande grupper:

- Asylsökande, anhöriginvandrare, papperslösa och kvotflyktingar
- Personer som kommit till Sverige enligt massflyktsdirektivet
- Personer boende i Sverige som av olika orsaker inte blivit grundvaccinerade.

Barn och ungdomar under 18 år har redan avgiftsfrihet för dessa vacciner genom barnvaccinationsprogrammet.

Vad omfattar beslutet?

1. Grundvaccination av ovaccinerade och ofullständigt vaccinerade mot följande sjukdomar:

- Stelkramp, difteri och polio- består av tre vaccindoser.
- Mässling, påssjuka och röda hund - består av två vaccindoser.

2. Vaccination mot kikhosta för gravida vid varje graviditet efter graviditetsvecka 16. Syftet är att skydda det nyfödda barnet.

Regionfullmäktige fattade ett särskilt beslut 2022-10-11, §122, (RS/531/2022) som avser kostnadsfritt vaccin mot kikhosta för gravida. Syftet med vaccinationen är att skydda de allra yngsta spädbarnen mot svår sjukdom i kikhosta genom att mamman får ett gott skydd mot kikhosta och i lägre grad riskerar smitta sitt nyfödda barn samt genom att antikroppar går över från mamma till barn vilket skyddar barnet från smitta fram till dess att det är möjligt att vaccinera barnet vid 3 månaders ålder. Prematura barn har särskilt stort värde av detta skydd, eftersom de har störst risk för svår sjukdom.

Vad omfattas inte av beslutet?

- **Påfyllnadsdoser mot stelkramp, difteri och polio som till exempel ges i samband med resevaccination** berörs inte av regionfullmäktiges beslut om avgiftsfria vaccinationer.
- **Vaccination mot kikhosta, förutom till gravida.**
Immunitet mot kikhosta sjunker snabbt oavsett ålder. Detta innebär att de flesta vuxna har ett "otillräckligt skydd" mot kikhosta. För att uppnå ett kontinuerligt skydd mot kikhosta skulle täta vaccinationer behövas under hela vuxenlivet. Skydd mot kikhosta är viktigt för spädbarn, men av mindre betydelse för resten av befolkningen. Det saknas ett vaccin mot enbart kikhosta, varför kombinationsvaccin mot stelkramp, difteri och kikhosta skulle behöva användas.

Immuniteten mot stelkramp och difteri efter vaccination är betydligt mer långvarig än den mot kikhosta. För att upprätthålla skyddet mot kikhosta skulle vaccinationsintervallet för stelkramps- och difterikomponenterna bli allt för kort.
- **Arbetsgivarens ansvar enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter Smittrisker (AFS2018:4)** att bedöma smittrisker på arbetsplatsen och vid behov erbjuda och bekosta vaccination till anställda berörs inte av regionfullmäktiges beslut